

За наукові КАДРИ

Орган партбюро, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому
Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова

На всіх факультетах університету закінчилися заліки, і сесія вступила у свій найвирішальніший період.

Розпочалися екзамени.

Бажаємо вам успіхів, друзі!

Шана працьовитим

СТУДЕНТИ III курсу хімічного факультету з початку і до кінця навчального року дуже серйозно ставилися до вивчення політекономії. За рідкісними винятками, тут не було пропусків лекцій і семінарських занять. До занять, як правило, готувалися всі. Конспектували і вивчали не лише основну, а й додаткову літературу. Тому більша частина занять проходила при активній участі всіх студентів. Надзвичайно мало було випадків, коли студент відмовлявся від участі в роботі семінару, в обговоренні питань. Курс поставив перед собою завдання — скласти екзамени з політекономії лише на «добре».

Брежнєв давав глибокі відповіді не лише на питання, які стояли в білеті, а й на численні додаткові.

Група так само уважно поставилася і до Велько, та теж багато допомагали, але вона ставилася до всього пасивно. В результаті одержала лише «задовільно».

СЕРІОЗНО поставилися до вивчення політекономії і студенти III курсу географічного факультету. Результатом наполегливих стараний занять є хороші показники на екзаменах. З 52 студентів лише 10 склали на «задовільно», решта — на «добре» і «відмінно».

Студенти географічного факультету виявили велику активність і в роботі наукового студентського гуртка з політекономії. Вони підготували багато доповідей. Деякі з них-доповідей були вислухані на студентській конференції, присвяченій 90 роковинам з дня народження В. І. Леніна. Це доповіді студентів Чухрій, Дегтяр і Раковської.

Бажаю працелюбним студентам названих двох курсів дальших успіхів у навчанні.

Грунтовно відповідали і товариші, які одержали «добре» оцінки. Серед них слід згадати студентів Зарицьку, Вагіна, Кускову, Почкину. Особливо хочеться розповісти про студента Брежнєва. Він відст...

Н. О. МАМОНОВА,
старший викладач кафедри
політекономії.

На другому курсі

Всі студенти II курсу фізико-математичного факультету старались скласти заліки точно в строк і як можна краще. В третій групі, наприклад, заліки, склали майже всі студенти, крім Л. Єжелі, яка до цього часу склала лише один залік. Раніше всіх закінчили заліків Н. Недзвідська, А. Мураневич, А. Разіна, які дуже добре відповідали на екзамени.

С. ФЕДОРОВИЧ,
член бюро II курсу фізмату.

Фізика у біологів

Закінчилися екзамени з фізики на II курсі біологічного факультету. Екзаменаційний матеріал літньої сесії в цьому році був складнішим і важчим, ніж матеріал, внесений на зимову сесію. Відповіді студентів були змістовнішими і знання більш сталими. Радує те, що число незадовільних оцінок знишилося з 10-и до 4-х. Збільшилося число відмінних (7) і добрих (23) оцінок. В літню сесію число відмінних і добрих оцінок становить 48 проц. проти 36,8 проц. в зимову сесію. Хороші результати з фізики у біологів-другокурсників. Це наслідок посилення політико-виховної роботи, проведеної на курсі агитатором, доцентом І. М. Фроловим, який постійно цікавиться станом навчального процесу у студентів II курсу.

Доцент П. І. ДОМБРОВСЬКИЙ.

В кабінеті обчислювальної математики.

Незадовільних оцінок ще багато

З 14 червня екзаменом з вищої математики розпочалася літня екзаменаційна сесія на I курсі хімічного факультету. В основному студенти добре підготувалися до екзамена. Хоч математика для хіміків не основний предмет, більшість відповідей була грунтовною. Дуже хороше враження залишили відповіді студентів Садченко, Агафонової, Прійми.

Коли порівняти літню екзаменаційну сесію з зимовою, то можна сказати, що середній бал залішився тим самим. Але зміни є. На курсі зменшилася кількість відмінних і незадовільних оцінок. Правда, незадовільних оцінок все ще багато — 4 на 50 студентів. Іх було б менше, коли б такі студенти, як Кабанова, Тепоєва та інші, краще вчлися протягом року. А Краснікова і Чупахін могли б відповідати на екзаменах значно краще і повністю лави відмінників.

В. О. КОНОНОВ,
старший викладач.

Екзамен з історії середніх віків приймає доцент Зав'ялова.

ЖИТТЯ-ПОДВИГ

Заключне засідання наукового гуртка студентів природничих факультетів університету по вивченню історії КПРС було присвячене великій і хвилюючій темі — геройському більшовицькому підпіллю в період тимчасової фашистської окупації м. Одеси, життю і діяльності одного з безстрашних його організаторів — Героєві Радянського Союзу В. О. Молодцову-Бадаєву.

Студентка Лариса Лошиніна починає свою доповідь словами із статті письменника Павла Ільшенка «Життя — подвиг»: «Час... як швидко він летить! Здається, це було зовсім недавно, вчора. А тим часом пройшло вже 15 років з того часу, як Радянська Армія очистила Одесу від фашистської нечисті».

В своїй змістовній доповіді студентка вміло використала особистий щоденник Володимира Молодцова. Сторінка за сторінкою розкривається перед слухачами книга прекрасного життя...

Члени наукового гуртка слухають з великою увагою, адже перед ними проходить період росту і становлення героя.

Студентка Сулятицька використала у своєму виступі нарис П. Ільшенка «Вічно живі». Окремі уривки і листи прочитав студент Кривицький.

З почуттям широї вдячності говорили студенти про любимого письменника, який зумів у такій яскравій формі змалювати картину Одеського підпілля. Вони висловили авторові побажання успішно завершити свою благородну працю.

Потім, за традицією, яка склалася в гуртку, виступили випускники фізико-математичного факультету т. Долгушин і Куклинський.

Цікаво пройшло обговорення їхніх повідомлень: «Фізика і математика в семирічці». З заключним словом виступив керівник гуртка, доцент Я. М. Штернштейн.

В. ОЛІНІК,
староста гуртка.

За чудові квіти

За останні роки колектив співробітників ботанічного саду велику увагу приділяв поширенню колекції високодекоративних квіткових рослин. Зараз колекція троянд складається із кількох сот сортів, якими ботанічний сад прикрашає свої території та запроваджує в практику зеленого будівництва.

Значно збільшено колекції гладіолусів, жоржин, лілій та інших квітів. Набагато збільшилась колекція різноманітних рослин, які утримуються в умовах теплиці.

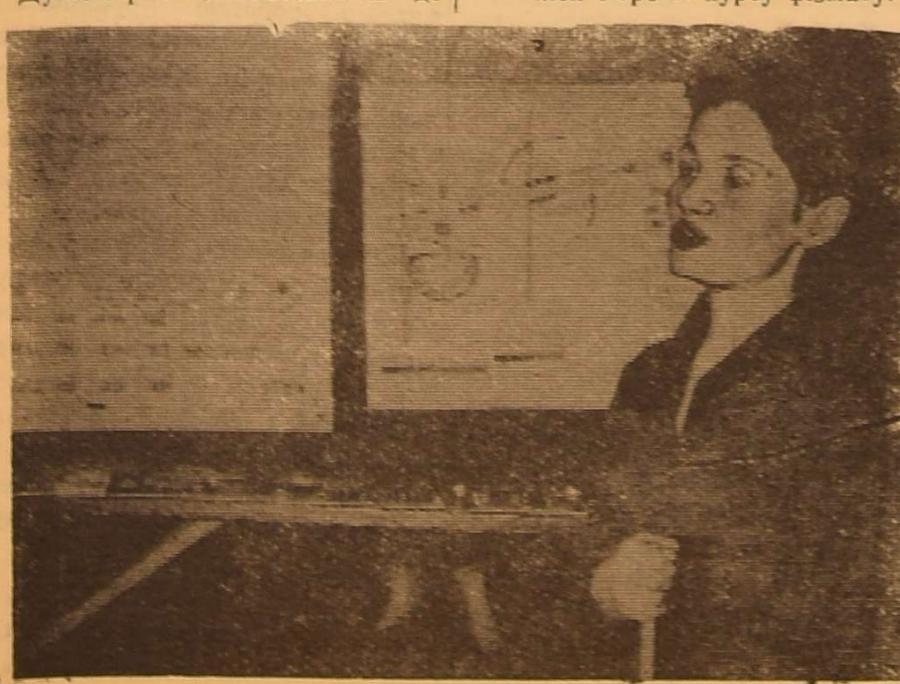
Наш ботанічний сад одержав в минулому році запрошення взяти участь у Всеосвітній виставці до-

сягнень народного господарства. Ми з охотою прийняли це запрошення і надіслали до павільйону квітництва квіти троянд, лілій та вазони кімнатних рослин.

На виставці наші експонати одержали високу оцінку: ботанічний сад відзначений атестатом першого ступеня, а країні працівники ботанічного саду одержали цінні подарунки та персональні свідоцтва, які нещодавно були врученню кожному особисто.

Висока оцінка роботи ботанічного саду зобов'язує нас ще краще розвивати квітництво.

О. О. ТИТАРЕНКО.

Дипломну роботу захищає хімік Ізабелла Свердлова.

НА ВІДКРИТИХ ПАРТІЙНИХ ЗБОРАХ УНІВЕРСИТЕТУ

ПРО ПІДГОТОВКУ ДО НОВОГО НАВЧАЛЬНОГО РОКУ

Недавно в університеті відбулися відкриті партійні збори, на яких було розглянуто питання про підготовку університету до нового навчального року. З доповідю з цього питання виступив ректор університету, професор О. І. Юрженко. Він доповів зборам про роботу, яку вже зробив колектив університету, здійснюючи закон про зміцнення зв'язку школи з життям і продовжуючи розвиток системи народної освіти. Переглянуто старі навчальні плани і складено нові, збільшено кількість годин на практичні заняття. Відбулося об'єднання стаціонарного, заочного і вечірнього відділів. Доповідач підкреслив, що об'єднання дало позитивні наслідки, підвищилася відповідальність деканів і завідуючих кафедрами за навчання студентів. О. І. Юрженко констатує, що в університеті в минулому навчальному році поліпшилася виховна робота з студентами, більше уваги приділяється партійними організаціями, деканами факультетів і викладачами університету зв'язкам з школами м. Одеси.

Але справа не тільки в тому, щоб переглянути навчальні плани, змінити їх.

— Ми повинні поліпшити якість підготовки молодих спеціалістів. Перед викладачами стоїть завдання: підняти рівень навчального процесу до сучасного рівня досягнень науки і техніки.

— А наша наукова робота, — говорить доповідач, — повинна стати базою для навчальної роботи. Необхідно розширити теоретичні узагальнення наукових досліджень, більше пов'язувати тематику наукових досліджень з конкретними завданнями, які ставить перед наами життя. Вченням радам, деканатам і кафедрам необхідно посилити навчально-педагогічну роботу, особливо зі студентами вечірнього заочного навчання.

Доповідач детально зупиняється на конкретних завданнях, які стоїть перед колективом університету по підготовці до нового навчального року: укомплектування первих курсів, розподіл педагогічного навантаження, систематичний контроль за якістю читання лекцій та проведення практичних занять, підготовка підручників і учебних посібників для студентів заочного і вечірнього відділів.

Після доповіді розпочалися дебати.

Тов. І. М. Сагайдак вказав на недоліки, які мали місце на біологічному факультеті в час літньої екзаменаційної сесії: екзаменаційна сесія співпадала з виробничою практикою, не всі заплановані колективами проводилися, екзамени і заліки проходили поза біокорпусом, що утруднює їх контроль, — а також розповів про роботу заочного і вечірнього відділів біологічного факультету.

Об'єднання стаціонарного, вечірнього і заочного відділів наблизило кафедри і деканат до заочників і відповідно до вимог, які мали місце на біологічному факультеті в час літньої екзаменаційної сесії: екзаменаційна сесія співпадала з виробничою практикою, не всі заплановані колективами проводилися, екзамени і заліки проходили поза біокорпусом, що утруднює їх контроль, — а також розповів про роботу заочного і вечірнього відділів біологічного факультету.

Тов. Сагайдак підвів підсумки

навчального року в Іванівському народному університеті.

Тов. І. Я. Яцько говорив про те, що університетові слід організувати лабораторію геології моря на судні «Батайськ», пропонував порушити клопотання перед Міністерством вищої освіти про відновлення геологічного відділу географічного факультету. І. Я. Яцько зупинився також на досвіді проведення екзаменів без білетів на географічному факультеті.

— Така практика проведення екзаменів, — говорить І. Я. Яцько, — дає позитивні наслідки і її слід розповсюдити і на інших факультетах.

Тов. К. Г. Мигаль піднімає питання про збільшення набору на історичний факультет і про організацію на факультеті ряду нових лабораторій, методичних кабінетів, кінозалу і т. д.

Тов. Т. Я. Сьора у своєму виступі вказав на погане обладнання лабораторії фізико-математичного факультету. Апаратура лабораторії відповідає вимогам лише середньої школи. Необхідно оновити інструкції роботи лабораторії.

Тов. Н. Б. Кузякіна вказала на невідповідність навчальних планів роботи тому контингенту студентів, який в нас є зараз.

— Більшість наших студентів — вчораши виробничі, — говорить тов. Кузякіна, — вони знають життя і ставлять перед нами такі вимоги, які ми не завжди можемо задовільнити. Як відомо, перші два роки на філологічному факультеті вивчаються такі предмети, як фольклор, старослов'янська мова, стародавня література і т. д.

Студенти перших курсів, — каже тов. Н. Б. Кузякіна, — дуже далекі від сучасної літератури, немає в них спецкурсів і спецсемінарів з проблем художньої майстерності, вивчення творчості великих художників слова.

Введення цих спецкурсів і спецсемінарів в кінці IV курсу є занадто пізнім. Необхідно також на всіх курсах відвести більшу кількість годин на практичні заняття.

— Необхідно в новому навчальному році, — говорить декан хімічного факультету О. О. Морозов, — забезпечити хімічний факультет приміщенням і сучасним лабораторним устаткуванням. Виступаючий пропонує в цьому навчальному році скласти графік відпусток викладачів з таким розрахунком, щоб в серпні місяці, коли розпочнуться приймальні іспити до університету, викладачі були вже на

роботі (приймальні екзамени будуть входити в навантаження).

Тов. С. М. Ковбасюк інформує збори про рішення Міністерства вищої освіти приєднати до Одеського університету філологічний факультет педагогічного інституту і інститут іноземних мов.

С. М. Ковбасюк вказує також на ті недоліки, які мали місце в усному процесі, накреслює шляхи їх усунення. Тов. Ковбасюк доводить до відома зборів, що три чверті погодинного фонду вже використано, і в цьому вині деяких керівників кафедр, які часто переводять лекції в погодинний фонд.

Тов. Г. П. Збандут говорить у своєму виступі, що кафедра філософії обговорила питання про необхідність читання в університеті курсу етики і естетики. Було прийнято рішення просити ректора дозволити в наступному навчальному році розпочати читання діалектичного та історичного матеріалізму на одному з факультетів першого курсу і після цього ввести в навчальний план курс етики і естетики.

Тов. Б. М. Меламед говорить про те, що студентам потрібно читати курс історії педагогіки. Наші студенти, — говорить виступаючий, — працюватимуть вчителями, тому курс цей єм необхідний. Знати і вивчати досвід кращих майстрів педагогічної справи — обов'язок майбутніх педагогів. Тов. Меламед пропонує курс етики і естетики читати не факультативно, а як обов'язковий предмет.

Після обговорення з заключним словом виступив ректор університету О. І. Юрженко. Він зупинився на питанні про перспективи розвитку нашого університету.

Ректор і партійна організація клопоте перед Міністерством і Одеським обкомом партії про поліпшення матеріальної бази університету. В недалекому майбутньому розпочнеться будівництво нового навчального корпусу і гуртожитку. Тов. Юрженко підкреслив, що на черзі дня зараз стоїть питання про організацію при університеті біологічної станції, про передачу університетові матроського клубу, про розподіл фізико-математичного факультету, про приєднання вечірнього і заочного відділів юридичного інституту, про запрошення на ряд кафедр професорів, про поповнення обладнання лабораторій і кабінетів і т. д.

Збори прийняли рішення, спрямоване на поліпшення навчального і наукового процесу.

Пишуть учасники конференції

ХОРОША, ПОТРІБНА СПРАВА

Я учасник наукової конференції по комуністичному вихованню трудящих. Читав на ній свою доповідь, з величезною увагою слухав товаришів, які виступали на конференції з повідомленнями, пропозиціями та доповідями. Хорошу справу зробив Одеський обласний комітет КП України і державний університет, організувавши цю конференцію. Так, хорошу і потребну справу. Учасники конференції багато чому навчилися в дні конференції, багато запозичили нового цікавого. Я глибоко переконався,

Т. КОЛЕСНИК,
І секретар Кілійського
РК КП України.

ЖИТИ

І ПРАЦЮВАТИ
ПО-ЛЕНІНСЬКОМУ

Закінчився рік в системі партійної освіти

Під таким девізом пройшов рік в сіті партійної освіти на фізико-математичному факультеті. Викладачі, наукові співробітники фізиституту і обсерваторії, всі члени колективу напружено працювали над вивченням праць класиків марксизму-ленинізму, над філософськими творами у відповідності з індивідуальними планами, складеними з допомогою консультантів і затвердженими партійним бюро.

Постанова ЦК КПРС «Про завдання партійної пропаганди в сучасних умовах» внесла багато нового в марксистсько-ленинську освіту.

В першу чергу слід відзначити наближення всієї справи партійної освіти до життя, до практики комуністичного будівництва, до рішення конкретних завдань, які стоять перед колективом.

Так, доцент М. С. Синяков глибоко вивчає філософські проблеми вчення про простір і час, а Е. О. Нестеровська працює над проблемою переходу кількісних відмінностей, які виявилися в процесі фотогімічних перетворень, в принципально нові за своєю природою і поведінкою в процесі фотоаналізу центри зафарблення. Доценти П. І. Домбровський і Д. І. Поліщук, уважно слідуючи за сучасними досягненнями фізики, вивчають філософські праці Маркса, Енгельса, Леніна.

Давно минув час повторних форм «навчання для навчання», формалізму і дріб'язкової регламентації. Сьогодні вивчення теоретичних положень тісно пов'язані з сучасністю.

Різноміні форми навчання, індивідуальні наукові інтереси: Н. Г. Пушек вивчає філософські проблеми вчення про простір і час, а Е. О. Нестеровська працює над проблемою переходу кількісних відмінностей, які виявилися в процесі фотогімічних перетворень, в принципально нові за своєю природою і поведінкою в процесі фотоаналізу центри зафарблення. Доценти П. І. Домбровський і Д. І. Поліщук, уважно слідуючи за сучасними досягненнями фізики, вивчають філософські праці Маркса, Енгельса, Леніна.

Давно минув час повторних форм «навчання для навчання», формалізму і дріб'язкової регламентації. Сьогодні вивчення теоретичних положень тісно пов'язані з сучасністю.

Різноміні форми навчання, індивідуальні наукові інтереси: Н. Г. Пушек вивчає філософські проблеми вчення про простір і час, а Е. О. Нестеровська працює над проблемою переходу кількісних відмінностей, які виявилися в процесі фотогімічних перетворень, в принципально нові за своєю природою і поведінкою в процесі фотоаналізу центри зафарблення. Доценти П. І. Домбровський і Д. І. Поліщук, уважно слідуючи за сучасними досягненнями фізики, вивчають філософські праці Маркса, Енгельса, Леніна.

Значна частина наших викладачів у своїй науковій роботі узагальнює досвід комуністичного будівництва, розробляє корінні проблеми сучасності. Кандидат історичних наук П. С. Столляр за завданням обласного комітету партії відвідав на 5 місяців до Фрунзівського району для подання допомоги району партії і для узагальнення того нового, що спостерігається сьогодні в колгоспному житті. Доцент Д. С. Бельфор разом з головою Одеської обласної Ради профспілок тов. Зіньком узагальнює досвід роботи профспілок організацій області на сучасному етапі. Т. Столляр і Бельфор подали на наукову конференцію, присвяче-

ну завданням комуністичного виховання, повідомлення.

В цьому році за планом роботи мені довелося вивчити і узагальнити досвід роботи бригад комуністичної праці, які є новим етапом соціалістичного змагання. Я знайомився з роботою прославленої бригади комуністичної праці Одеського заводу ім. Ковтневої революції, яку очолює В. К. Бронок. Разом ми узагальнili досвід роботи його бригади і виступили на науковій конференції.

Наукова робота, тісно пов'язана з сучасністю, із завданнями комуністичного будівництва, безумовно, сприяє значному поліпшенню навчальної роботи. Багатий фактичний матеріал, зібраний викладачами в процесі виконання наукової роботи, використовується в лекціях, що робить їх змістовними і цікавими.

А. П. ІВАНОВ,
викладач кафедри
історії КПРС,
кандидат історичних наук.

СПОРТИВНИЙ ТАБІР ВІДКРИТО!

Сьогодні до співу птахів, що завжди порушують вечірню тишу стадіону, приєдналися веселі жарти, дзвінкий сміх. Приїхали студенти. Ні, не на тренування і не на відробки з фізпідготовки. Вони приїхали впорядковувати свій спортивний табір: скоро відкриття табору, треба підготуватися до цього.

Розбившись на групи по 6 чоловік, хлопці і дівчата рівняють землю, ставлять ліжка, затягають палатки. А дехто вже розбиває клумби для майбутніх квітів.

І нарешті — неділя, 29 травня. Офіційне відкриття табору. І хоч ми вже жили декілька днів у таборі, не перестаючи приводити його до повного порядку, все ж день відкриття чекали з нетерпінням. О 12 годині днія вишикувалися на лінійку. Начальник табору Олександр Михайлович Михальченко доповідає ректорові університету, професорові О. І. Юрженку, секретареві партійного бюро Л. Х. Калустяну, деканам факультетів, представникам профспілкової та комсомольської організацій, що табір готовий до відкриття. В небо злітає табірний прапор. Тепер він ширанку майорітиме над табором, його підніматимуть (а вечорами опускатимуть) студенти країні палатки.

З вітальною промовою виступає О. І. Юрженко. Він говорить про мету, яка стоїть перед спортивним табором, про правильне і раціональне використання студентами часу у цей найвідповідальніший період року — період екзаменаційної сесії. Ректор бажає нам доброго відпочинку і успішного складання екзаменаційної сесії.

Отже, табір відкрито. В ньому відпочиватимуть країні спортсмени університету.

Щоб попасті до табору, довелося витримати конкурс не менший, ніж перед вступом до університету, — жартує Юрій Лобанов.

Серед них, хто відпочиває в таборі, — відомі спортсмени, відомі не лише в університеті, а й у місті. Це Ніна Сого, Валентина Гнатенко, Юрій Антипін, Олена Повага, Петро Мельниченко та інші.

Розпорядок дня у нас суворий і простий: о 7-ї годині ранку підйом, об 11-ї вечора — відбій. Кож-

на година днія наскрізь підлом. В цікава футбольна зустріч між стадіонами противниками — командами філологічного і фізико-математичного факультетів. Закінчилася вона з рахунком 4:1 на користь філологів. На волейбольному і баскетбольному майданчиках йшла схватка між представниками різних факультетів, палаток. Скорі в таборі пройдуть змагання з різних видів спорту, які виявлять чемпіонів табору. А позмагатися є кому: 240 спортсменів живуть у таборі! Є у нас штанги, є шахи, можна у вільний час пограти в теніс, більярд. Довгий час наш викладач фізкультури Г. Е. Куцурайс вважався непереможним у грі в більярд, а тепер Юрій Антипін (чемпіон області з акробатики), та й не лише Юрій, нерідко в наполегливій боротьбі виходять переможцями.

Особливо наполегливо і принципово була зустріч з волейболу між палатками № 24 і № 17. Справа в тому, що в цих палатках живуть члени команди-переможниці в розиграші на першість університету — філологи Віктор Мороз і Йозеф Андерш. Віктор Мороз — це рівносторонній спортсмен. Він добре грає у футбол, баскетбол, легко бігає на середній дистанції, стрибає у довжину і висоту. Але найбільшим його захопленням у спорті є волейбол. Та колектив палатки № 17 все ж виграв з рахунком 3:2. Ну, що ж — «один у полі не воїн».

А недавно збірна волейбольна команда табору на чолі з В. Морозом, який відзначився в цьому матчі, перемогла у складній боротьбі із збірною командою юнаків, які живуть на Приморському бульварі. Зустріч закінчилася з рахунком 3:0. До речі, і футбольна зустріч між цими командами не принесла перемоги гостям.

А як же ті, кому завтра складати екзамени чи заліки? — запитаєте ви. Вони в затишному місці ще раз проглядають конспекти лекцій, читають підручники, поспішають на консультації...

А увечері?

Після 9-ти, після вечера, ідалінський зал — тут світло, чисто, за-

тишно. Коли ж у тебе є вільна година, то до твоїх послуг свіжі газети, нові книги з табірної бібліотеки, море, кіно.

Недавно студенти дивилися вистави Сумського драматичного театру ім. Щепкіна «Нечиста сила» і «Коля в серці весни», а 10 червня слухали естрадний концерт силами студентів міста.

Приїжджають до нас і лектори. Негавно з великою увагою ми слухали лекцію про міжнародне становище. Її дуже добре прочитав доцент Д. І. Богуненко.

Роботою табору керує разом з викладачами табірна рада, яка складається з 11 чоловік.

Санітарна комісія на чолі з п'ятнадцятирічною Валею Жирняк кожного ранку перевіряє санітарний стан палаток і виставляє оцінки в табель, який висить на найвиднішому місці.

Країнами палатками вважаються зараз жіночі палатки № 6 (староста Радченко), № 7 (староста Лялько), № 10 (староста Яремлюк) і чоловічі — № 28 (староста Литвиненко), № 14 (староста Кучер), № 22 (староста Петліцин).

Порядок у таборі підтримує чергова чоловіча палатка, староста якої на вечірній лінійці доповідає начальникові табору про те, як проїшло чергування і передає його сусідній палатці.

Дівчата чергують на кухні: вони допомагають готувати обід, видають його.

Крім того, студенти чоловічих палаток почергово після сіданку працюють по 4 години на будівництві університетської водної станції, яка розміщена недалеко від табору. Це не заважає навчанню. Навпаки, після фізичної праці та смачного обіду, який в ці дні здається ще смачнішим, і вчити краще, і почуваєш себе бадьоріше.

**

Тишу сьогоднішнього літнього ранку порушив, як і вчора, табірний радіовузол.

— На зарядку! — чути команду. Не пройде і п'ята хвилина, як всі стануть на лінійку. А потім — зарядка...

Новий табірний день розпочався!

Юрій ШЕПЕЛЕВ.

Фото П. Дутка.

Олександр Іванович ТОМСОН

Ім'я цього прекрасного спеціаліста в галузі порівняльного мовознавства широко відоме в нашій країні і за її межами. Учень Ф. Ф. Фортунатова і Ф. Є. Корша, член-кореспондент Петербурзької академії наук, професор О. І. Томсон 35 років свого життя віддав плодотворний праці в Одеському університеті (1897—1932). Тут він створив кабінет експериментальної фонетики для дослідження звуків мови (це — один з перших кабінетів експериментальної фонетики в Росії). Тут же він написав свої країнські праці з історичної фонетики слов'янських мов, порівняльно-історичного синтаксису індоєвропейських мов. Книга О. І. Томсона «Загальне мовознавство» користується популярністю серед студентів, аспірантів, вчених і в науці.

гогічного інституту М. К. Мартиновська детально висвітлила працю О. І. Томсона в галузі експериментальної фонетики.

Із кавказького міста Орджонікідзе приїхав для участі в конференції доцент К. Є. Гагкаєв, який багато років вивчав спадщину професора О. І. Томсона (в Одесі і в Орджонікідзе опубліковано декілька статей К. Є. Гагкаєва про діяльність професора О. І. Томсона). На конференції доцент Гагкаєв прочитав доповідь про значення праць О. І. Томсона в розвитку вітчизняного мовознавства.

Про питання словотворення в працях О. І. Томсона повідомила кандидат філологічних наук О. К. Смольська, яка застосувала теорію О. І. Томсона до аналізу утворення найновіших складних слів у сучасній російській мові.

Розвиткові вчення О. І. Томсона про родовий і давальний відмінки, критиці помилкових поглядів деяких сучасних авторів була присвячена доповідь викладача Т. А. Туліної.

Про цікаву неопубліковану роботу академіка Ляпунова про професора О. І. Томсона Кафедра російської мови організувала наукову конференцію, присвячену пам'яті видатного мовознавця.

З великим інтересом прослухали учасники конференції змістовну доповідь доцента Н. І. Букатевича з проблем слов'янського і російського мовознавства в працях О. І. Томсона. Питанням фонетики української мови в працях О. І. Томсона була присвячена доповідь доцента А. А. Москаленка. Про роботу О. І. Томсона в галузі загально-мовознавства розповів доцент В. В. Мартинов.

В роботі конференції взяла участь М. О. Томсон — дочка О. І. Томсона, науковий співробітник одного з інститутів Москви.

Конференція пройшла успішно і — така загальна думка її учасників — принесла всім велику користь. Шкода, що в її роботі не могли взяти участі студенти (сесія!). Такі конференції свідчать про бережне ставлення до країнської традиції нашого університету.

Н. Г. РЯДЧЕНКО.

На допомогу працівникам сільського господарства

Перед трудівниками села стоїть почисне завдання: створити достаток продовольчих товарів, підвищити урожайність сільськогосподарських культур, різко збільшити продуктивність тваринництва.

Добре працювало й друга група (відповідальна Телятникова). За три дні 11 студентів цієї групи провели боротьбу з гризунами на площі в 600 га, тобто кожний студент за день обробляв 18 га.

На жаль, не всі студенти сумілінно поставились до своїх обов'язків. Окремі з них виявили в час візду до радгоспу низку свідомість, некомсомольське ставлення до праці. Такими були Фірсіна, яка заявила, що приїхала в радгосп не норму виконувати, а три дні відбути, і Чумаченко, для якої, за її висловом, робота в радгоспі нецікава. Комсомолці третьої групи, де працювали Фірсіна і Чумаченко, не дали належної відсічі їх поведінці. Це привело до того, що кожний член цієї групи виконав за три дні роботу, втрое меншу, ніж студенти першої групи.

Студенти-біологи, прагнучи внести свій вклад у виконання величного семирічного плану, надалі будуть тримати ще тісніші зв'язки з виробництвом, з трудівниками села. До поїздки на соціалістичні лани для практичної допомоги колгоспникам у боротьбі з шкідниками зараз готуються біологи III курсу.

Доцент І. М. САГАЙДАК,

Кар'єра Джона Нободі*

В. Зінченко

Переклади з Юліана Тувіма

Дія відбувається... Ні! Не відбувається і ніколи не відбувалася, але могла б відбутися як в Америці, в якомусь там Нью-Йорку, Чікаго чи Голлівуді, так і в кожному іншому непрөвершеному мавп'ячому наслідуванні цих останніх збіговиськ людських, у яких одне прагнення: швидко і легко добути грошей, грошей, грошей!

У величезному кабінеті містера Біллінгама, шефа головного управління об'єднання підприємств реклами, зібралися: містер Піксі — президент тресту кіно, містер Броудкаст — президент тресту радіо і містер Хенні — президент тресту преси. Є тут і ще деято, власне, герой драми — Джон Нободі, єдна сиренька людина.

Біллінгам. Шановні панове! Справа, яку я вам пропоную, є, правду кажучи, досить делікатною і болісною, але вона відкриває для наших підприємств, що загалом ре-презентують п'ятимільярдовий капітал, такі широкі перспективи, що я, незважаючи на певну делікатність, так би мовити.., природи людських почуттів, не вагаючись, викладу що справу вам, панове, смітовно, відверто, без сентиментів, маючи на меті тільки наш і присутнього тут містера Джона Нободі інтерес. Містера Нободі 34 роки. Він — батько трьох маленьких діток і утримує, крім того, стареньку матір. Містер Нободі працював банківським чиновником, але останнім часом з роботи звільнений. В результаті хвороби і нещастливого збігу обставин, він вичерпав усі свої заощадження, нової посади знайти не може, і, таким чином, вся сім'я його — в страшних злигоднях. Моральні поневіряння привели до психічної депресії, вбили в нього всяке бажання жити, і оце містер Нободі заявляє, що далі терпіти і боротися не може і що протягом 24 годин з рішучою впевненістю вчинить самогубство. Прагнучи, однак, забезпечити добробут своїх коханих дітей, дружини і вищезгаданої старенької матері, містер Нободі звернувся до мене, як до президента головного управління підприємств реклами, з пропозицією продати свою смерть, точніше, самий факт самогубства, з метою використання його для цілей реклами. Чи так, містер Нободі?

Нободі (спокійно). Так. Саме так, містер Біллінгам.

Біллінгам. Немає потреби пояснювати, який великий зиск може одержати рекламний промисел від благородної ініціативи містера Нободі. Я сподіваюсь на співчуття шановного панства в цій справі і, одночасно, на внесення вами, панове, конкретних пропозицій.

Хенні (з ентузіазмом). Казкова думка! Геніальна думка! І хто тільки до цього додумався!

Нободі (посміхаючись). Я, містер Хенні. Я сам.

Хенні. Вітаю вас! Чудово! Якщо я добре розумію, ви надаєте виключне право експлуатувати своє самогубство нашим підприємствам, які гідно оплатять ваші поставки і забезпечать, таким чином, дальше життя вашої шановної родини.

Гак?

Нободі. Саме так.

Піксі (по-діловому до Броудкаста). Великий бізнес!**Броудкаст.** Відповідно розвинуту буде величезний.**Піксі.** А яким чином, ласкавий пане, ви маєте намір, вибачайте на слові, покінчити з собою?**Нободі.** Мені однаково. Це вже як ви хочете.**Піксі.** З точки зору торгівлі, найефективніше було б, коли б ви вистрибули з 60-го поверху нашого будинку. Ви подумайте над цим, містер Нободі. В першу-ліпшу мить наш хмарочос — до ваших послуг. А ваше падіння, показане на екрані в уповільненому темпі, ау... та...**Нободі.** Непогано. Я зможу. Все залежить від вас, панове. Мені однаково.**Броудкаст.** Але що мали б цього абоненти радіо? Мій гідний шани приятель, містер Піксі, прекрасно розв'язав завдання, але тільки з точки зору кіно. Я подав би інший проект. Я на дякий час залишаю поза увагою кульмінаційний момент справи, тобто неоплаканий кінець нашого земляка. Джентльмен! Ця людина має дружину, дітей і матір! Відкриваються безмежні можливості для почуттів.**Нободі.** Коли хочете. Пошидише. **Хенні.** Скажемо, що о 5-ї годині після полудня на стадіоні «Олімпія»**Броудкаст.** За годину всі транслюючі станції розрекламують наше видовище.**Піксі.** А сьогодні ввечері — всі дружини — це моменти, котрими не слід нехтувати.**Біллінгам.** Прошу вибачити, мені прийшло щось на думку. Можливо, зробити так, щоб і вовк був сітій і вівця ціла?**Нободі** (з іскрою радості). Я?!**Біллінгам.** Ні. Містер Піксі і містер Броудкаст. Звуковий фільм може поєднати ефекти зорові та звукові. Те, що містер Піксі фільмуватиме, містер Броудкаст передаст одночасно по радіо, чи буде це падіння з 60-го поверху, чи теж саме позбавлення себе життя за допомогою револьвера, за яке я, власне, стою і яке хочу обґрунтувати. Револьвер, шановні панове, дає звук, який в даному випадку буде сигналом того, що, нарешті, сталося. Прикладання дула до скроні чи до серця, вагання, стиснення револьвера в повторно застиснутій долоні, — всі ці ефекти поєднані в кінці з громовим пострілом, повірте мені, шановні панове, дали б найповнішу картину геройчного вчинку містера Нободі.**Піксі.** По мені, хай буде й револьвер. (До Броудкаста). Як ви гадаєте?**Броудкаст.** Револьвер.**Хенні.** Револьвер.**Біллінгам.** Так револьвер, панове! Містер Нободі, револьвер!**Нободі** (коротко, сухо). Добре.**Біллінгам.** А тепер інша справа — де? Ідеальним місцем був би, звичайно, музік-холл. Але, на жаль,**містер Нободі**, покінчити з собою можна тільки раз, а програма в наших музік-холлах повторюється щовечора. Наше видовище, по природі речей і з божої волі, — одноразове. Влаштуємо його на стадіоні. Стадіон «Олімпія» може вмістити 120 тисяч чоловік. В центрі поставиться висока естрада, обита чорним або червоним сукном. Який ви колір більше поважаєте, містер Нободі?

Встановимо там мікрофон, поставимо кінематографічні апарати.

Одночасно над стадіоном кружлятимуть літаки і скидатимуть видану нами брошурку про ваше життя, містер, а чотири оркестири...

Нободі (підводить очі).**Біллінгам.** Ви мене не розумієте, містер Нободі. Це для вашого добра. Після гучної музики настане цілковита, абсолютна тиша, і гук гевольвера після вереску труб і тромбонів буде набагато ефективнішим. Ви погоджуєтесь на цю програму, містер?

Чи можна давати оголошення в пресі і друкувати афіші?

Нободі. Можна, містер Біллінгам. Тільки пошидише.**Хенні.** Зараз десята... Опівдні 787 газет мого концерну подадуть звістку в мільйонах екземплярів, що завтра о..., о котрій, містер Нободі?**Нободі.** Коли хочете. Пошидише.**Хенні.** Скажемо, що о 5-ї годині після полудня на стадіоні «Олімпія»**Броудкаст.** За годину всі транслюючі станції розрекламують наше видовище.**Піксі.** А сьогодні ввечері — всі дружини — це моменти, котрими не слід нехтувати.**Біллінгам.** А зараз, містер Нободі, обговоримо умови. Об'єднання реклами пропонує вам, містер, такий хід подій. На стадіон ви поїдете автомашиною фірми «Coriolan». Зверху на ній буде великий великий червоний напис: «Coriolan». Машину цю дістане потім ваша родина, яка зобов'яжеться користуватися тільки нею. Ідуши до естради, вигукуйте: «Нікчемний кінець моєго життя, бо не користувався зубною пастрою Santos». Тільки Santos приносить щастя». При вході на естраду вигукуйте в мікрофон: «Навіть смерть прекрасна, якщо останній ніч проведено за читанням біблії, виданої товариством методистів».**Нободі.** Задовільно. Шановні панове,

дає звук, який в даному випадку буде сигналом того, що, нарешті, сталося. Прикладання дула до скроні чи до серця, вагання, стиснення револьвера в повторно застиснутій долоні, — всі ці ефекти поєднані в кінці з громовим пострілом, повірте мені, шановні панове, дали б найповнішу картину геройчного вчинку містера Нободі.

Біллінгам. Панове, часу в нас обмаль. Містер Нободі захоче ще, певно, навідатись додому, а спектакль... (хотів сказати «спектакль», але збагнув і урвав) чи то пак... ця історія має відбутися вже завтра.

Перед цим слід зробити пробу. Чи бажаєте ви, містер Нободі, хоча б трохи спробувати свою роль, щоб завтра вдало вийшло. Ви змінілись коли-небудь в кіно? Говорили перед мікрофоном? Публічно виступали?

Нободі. Ніколи.**Біллінгам** (натискає кілька кнопок). Все це зараз ми покажемо.

(входить кінооператори, механіки і т. д.). Апарати! Рефлектори! Магнітофони! Містер Нободі, будьте уважні! Ось тут — револьвер, набої холості, тільки для репетиції. Уявімо собі, що тут — стадіон, (оператори вносять апарати), тут — естрада... Ви їдете автомобілем Coriolan... сходите... їдете в бік естради... (Нободі слухняно виконує вказівки свого режисера)... їдете... так... добре... Але більше притіченості! Більше! Хода повинна бути сумною... Так! Добре! (До оркестра). Увага! Пускати! (До Нободі). Кричіть в мікрофон: «Нікчемний кінець моєго життя, бо не користувався зубною пастрою Santos».

Нободі. Ніколи.**Біллінгам** (натискає кілька кнопок). Все це зараз ми покажемо.

(входить кінооператори, механіки і т. д.). Апарати! Рефлектори! Магнітофони! Містер Нободі, будьте уважні! Ось тут — револьвер, набої холості, тільки для репетиції. Уявімо собі, що тут — стадіон, (оператори вносять апарати), тут — естрада... Ви їдете автомобілем Coriolan... сходите... їдете в бік естради... (Нободі слухняно виконує вказівки свого режисера)... їдете... так... добре... Але більше притіченості! Більше! Хода повинна бути сумною... Так! Добре! (До оркестра). Увага! Пускати! (До Нободі). Кричіть в мікрофон: «Нікчемний кінець моєго життя, бо не користувався зубною пастрою Santos».

Нободі. Ніколи.**Біллінгам** (натискає кілька кнопок). Все це зараз ми покажемо.

(входить кінооператори, механіки і т. д.). Апарати! Рефлектори! Магнітофони! Містер Нободі, будьте уважні! Ось тут — револьвер, набої холості, тільки для репетиції. Уявімо собі, що тут — стадіон, (оператори вносять апарати), тут — естрада... Ви їдете автомобілем Coriolan... сходите... їдете в бік естради... (Нободі слухняно виконує вказівки свого режисера)... їдете... так... добре... Але більше притіченості! Більше! Хода повинна бути сумною... Так! Добре! (До оркестра). Увага! Пускати! (До Нободі). Кричіть в мікрофон: «Нікчемний кінець моєго життя, бо не користувався зубною пастрою Santos».

Нободі. Ніколи.**Біллінгам** (натискає кілька кнопок). Все це зараз ми покажемо.

(входить кінооператори, механіки і т. д.). Апарати! Рефлектори! Магнітофони! Містер Нободі, будьте уважні! Ось тут — револьвер, набої холості, тільки для репетиції. Уявімо собі, що тут — стадіон, (оператори вносять апарати), тут — естрада... Ви їдете автомобілем Coriolan... сходите... їдете в бік естради... (Нободі слухняно виконує вказівки свого режисера)... їдете... так... добре... Але більше притіченості! Більше! Хода повинна бути сумною... Так! Добре! (До оркестра). Увага! Пускати! (До Нободі). Кричіть в мікрофон: «Нікчемний кінець моєго життя, бо не користувався зубною пастрою Santos».

Нободі. Ніколи.**Біллінгам** (натискає кілька кнопок). Все це зараз ми покажемо.

(входить кінооператори, механіки і т. д.). Апарати! Рефлектори! Магнітофони! Містер Нободі, будьте уважні! Ось тут — револьвер, набої холості, тільки для репетиції. Уявімо собі, що тут — стадіон, (оператори вносять апарати), тут — естрада... Ви їдете автомобілем Coriolan... сходите... їдете в бік естради... (Нободі слухняно виконує вказівки свого режисера)... їдете... так... добре... Але більше притіченості! Більше! Хода повинна бути сумною... Так! Добре! (До оркестра). Увага! Пускати! (До Нободі). Кричіть в мікрофон: «Нікчемний кінець моєго життя, бо не користувався зубною пастрою Santos».